

Onderhoudsboekje

Blaasinstrumenten

ADAMS MUSICAL INSTRUMENTS
ADAMS-MUSIC.COM

Inhoudsopgave

Aankoop nieuw instrument 4

Onderhoud van de pompen 5

Onderhoud van de ventielen 6

Inwendig schoonmaken 7

Handige tips 8

Rietinstrumenten 9

Dwarsfluiten 14

Adams Musical Instruments kan op geen enkele wijze aansprakelijk worden gesteld voor eventuele schade die voortvloeit uit dit document. Het opvolgen van de instructies en tips geschiedt geheel op eigen risico.

Voorwoord

Om het meeste plezier uit uw instrument te halen is het van belang dit goed te verzorgen en te onderhouden. Het echte onderhoud is iets voor de vakman, hij/zij is opgeleid en getraind in het specifieke onderhoud van de instrumenten. Er zijn echter dingen die u zelf kunt doen om het

onderhoud te beperken en er meer uit te kunnen halen. In dit boekje zullen wij u tips en tricks geven waardoor u langer en meer plezier van uw instrument kunt hebben. Ok geven wij tips voor onderhoud wat u zelf kunt doen en geven we aan hoe u dat het beste kunt doen.

Marc Clout

Store Manager - Ittervoort

Aankoop nieuw instrument

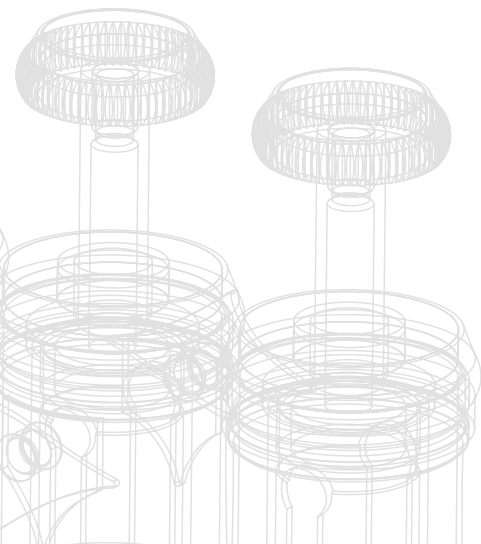
Gefeliciteerd met de aankoop van uw nieuwe instrument. Wij wensen u veel speelplezier met uw nieuwe instrument.

Op alle nieuwe instrumenten zitten 2 jaar fabrieksgarantie, tenzij anders aangegeven. Aangezien u uw nieuwe instrument bij Adams heeft gekocht heeft u ook recht op een gratis servicebeurt binnen 1 jaar na aankoop. Deze servicebeurt is voor u belangrijk omdat een vakman het instrument goed nakijkt en opnieuw oliet, smeert en afstelt. Maar ook is het belangrijk omdat wij als vakmensen het instrument kritisch kunnen beoordelen op zaken die u niet opvallen, maar die wel in de nabije toekomst voor problemen kunnen gaan zorgen. Denk hierbij b.v. aan red rot of lakproblemen.

Dat valt dan nog onder de garantie*, maar indien u na 2 jaar terug zou komen, niet meer. Maak er gebruik van!

Voor onderhoud adviseren wij een termijn van 1x per jaar aan te houden, dat kan afwisselend en na advies van onze medewerkers een regulier onderhoud zijn of, indien het instrument heel intensief bespeeld wordt of al wat ouder is, een revisie. Bij regulier onderhoud wordt het instrument ultrasoon gereinigd (koperinstrumenten), gesmeerd en afgesteld. Bij een revisie wordt het instrument geheel gedemonteerd, ultrasoon gereinigd, en voorzien van nieuwe polsters, viltten, veren, kurken, veerdempers etc. Bij de montage worden alle specificaties en voorschriften van de fabrikant in acht genomen. Het spreekt van zich dat we alleen met originele onderdelen werken. Hierdoor blijft de klank en werking gegarandeerd en de fabrieksgarantie gehandhaafd.

* vraag naar de specifieke garantie per merk.

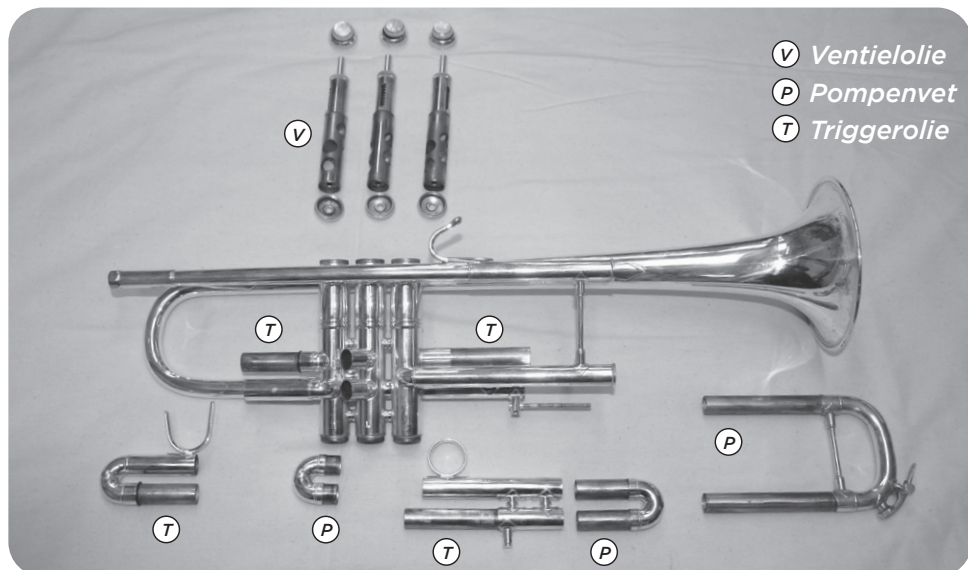
Koperblaasinstrumenten

Onderhoud van de pompen

Het komt vaak voor dat klanten komen met vastzittende pompen. Dat kan heel eenvoudig voorkomen worden. Zorg iedere keer dat je oefent, repeteert of speelt dat je alle pompen even op- en neer beweegt. Zodoende zullen ze nooit muurvast komen te zitten, je merkt zelf snel genoeg wanneer het heel stroef gaat en er maatregelen getroffen dienen te worden. Pompen die niet heel soepel

hoeven te gaan kunnen met een beetje pompvet (La Tromba) ingevet worden. Pompen die heel soepel moeten werken mogen met triggerolie gesmeerd worden. Gebruik geen Vaseline, dat wordt te dun als het warm wordt en kan er voor zorgen dat een pomp uit het instrument valt, tijdens een solo!!

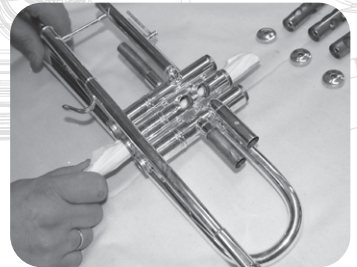

Onderhoud van de ventielen

De moderne ventielen kennen een heel geringe speling tussen ventiel en ventielhuis. In tegenstelling tot b.v. 40 jaar geleden, toen waren de spelingsruimtes veel ruimer. De hedendaagse geringe speling zorgt bij een instrument voor het makkelijker aanspreken van de tonen. Maar het zorgt ook eerder voor stroef lopende ventielen. Om dit tegen te gaan is het advies 1 x per week/2 weken de ventielen uit de ventielhuizen te halen en af te vegen met een niet-pluizende doek waar je enkele druppels alcohol (drogist) of wasbenzine (supermarkt) op doet. De alcohol of wasbenzine ontvet het ventiel. Ga ook regelmatig met een houten stok (pollepel) waar je een stuk doek omheen doet (weer met alcohol of wasbenzine) door de ventielhuizen om ook hier de vetresten weg te vegen. Doe daarna enkele druppels ventielolie op de ventielen en steek deze weer in de juiste ventielbuis. De ventielhuizen en ook de ventielen zijn genummerd. Bij het monteren altijd even er op letten dat de ventielen in de juiste richting staan, dit kun je voelen aan de ventielgeleiders, die klikken op een gegeven moment vast, en dan zit het ventiel goed. Zou het nou toch niet goed zijn, het instrument speelt dan niet, draai dan even per ventiel totdat het weer speelt.

Monteer een ventiel nooit met geweld, dan kan het onherstelbaar beschadigd raken. De moderne olie is anders van samenstelling dan de olie van "vroeger", milieuvriendelijker. Vandaar dat de moderne olie sneller zijn functie verliest en vaker "ververst" dient te worden. Professionals doen dit elke dag! Gebruik olie die de fabrikant voorschrijft of olie die wij adviseren.

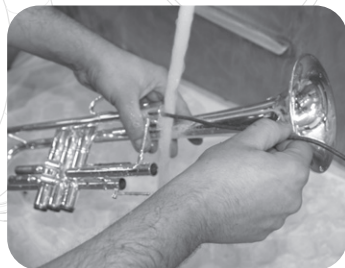
Inwendig schoonmaken

Cilinders

Voor instrumenten met cilinders (flügelhorns, Duitse trompetten, hoorns, tenorhorns, trombones, bas-tuba's etc.) geldt een heel eenvoudige regel; Ga er vooral niet zelf aan prutsen! Deze techniek is zo kwetsbaar dat een ongeoefende hand vaak meer schade teweeg brengt dan dat er verholpen kan worden. Laat cilinders altijd aan de vakman over. Ga ook vooral niet met geweld aan de lepels duwen om zo de cilinders aan de gang te krijgen! Gebruik hoogstens speciale cilinderolie om de cilinders te smeren, we geven graag advies over het hoe en wat.

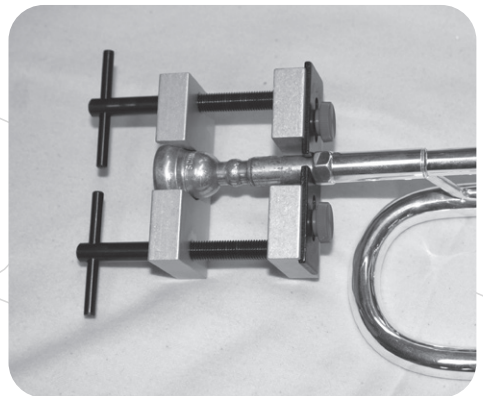
Zelf inwendig reinigen

Je mag gerust het instrument zelf inwendig reinigen, mits dit verstandig gebeurt. Gebruik altijd lauwwarm water, de moderne lak kan niet tegen hoge temperaturen! Gebruik als reinigingsmiddel alleen groene Dreet of Badedas. Verder niets. Gebruik zeker geen Dasty, soda of andere agressieve middelen! Het instrument kon wel eens heel anders uit het bad komen dan als het er in ging. Indien het instrument in bad gaat, dompel dan eerst een handdoek onder water, dat beschermt tegen krassen. Na een half uurtje relaxen mag het instrument uit bad. Ga er dan met een wisser/rager doorheen en spoel het instrument uit met schoon water. Idem geldt voor de pompen en ventielen. Ga hier wel uiterst voorzichtig mee om, een deukje kan al zorgen voor een niet werkend ventiel of een pomp die niet meer goed werkt.

Handige tips

- Gebruik geschikte wissers of ragers voor het reinigen.
- Een mondstuk altijd voorzichtig in het instrument steken, nooit vastslaan!
- Als een mondstuk echt vastzit, nooit met geweld losbreken, de schade kan enorm zijn. Gebruik een mondstuktrekker of kom bij Adams langs, wij krijgen het binnen enkele minuten los. Dit kan normaliter zonder afspraak.
- Eet nooit vlak voor het spelen, hou minstens een half uur tijd tussen eten en spelen. En spoel je mond zodat er geen etensresten in het instrument kunnen komen.
- Drink geen Cola onder of voor het spelen. Cola is zeer agressief t.o.v. het metaal van een instrument. Frisdrank in het algemeen zorgt voor een snellere vervuiling van een instrument vanwege de vele suiker. Alcoholhoudende drank kan geen kwaad, maar teveel is niet goed voor de speler.
- Laat alle water uit het instrument alvorens je het opbergt en laat regelmatig het instrument drogen. Dat kan al door een koffer thuis een uurtje open te laten staan.
- Veeg de schuif van een trombone regelmatig af en smeer hem met de voorgeschreven smeermiddelen.
- Berg geen losse onderdelen, mondstukken, harpjes etc in het koffer op. Berg deze altijd apart op zodat ze geen schade aan het instrument kunnen toebrengen.
- Check altijd of het koffer dicht is voordat je het optilt. De meeste schades zijn vanwege koffers die niet goed dicht zijn!
- Een hard koffer is vele malen beter dan een lichtere, zachte gigbag!
- Behandel je instrument alsof het van jezelf is, de reparatiekosten zullen alleen maar meevallen als je er voorzichtig mee bent.
- Veeg je instrument na het spelen altijd even af als je last hebt van zweethanden. De lak en de zilverlaag zullen veel langer meegaan en mooi blijven.
- Poets nooit met schurende middelen, gebruik de voorgeschreven reinigingsmiddelen.

“Repareer” in geen geval uw instrument zelf. Laat dat aan de vakman over.

Rietinstrumenten

Onderhoud en verzorging houten blaasinstrumenten

VOOR HET SPELEN:

Zorg ervoor dat je gaat spelen voor schone handen en een schone mond. Vermijd suikerhoudende (fris)danken voor en tijdens het spelen. De suikers in je speeksel blijven achter in de boring en op de polsters als de condens is opgedroogd. Hierdoor zullen de polsters sneller gaan plakken, en kan er zich in de boring geleidelijk aan een laagje vormen waar weer sneller ander vuil en stof aan kan gaan hechten. Indien dit laagje zich vormt in de boring en toongaten kan dit de speelweerstand en stemming van het instrument zelfs negatief beïnvloeden!

Was je handen voorafgaand aan het spelen en indien mogelijk in de pauze van een repetitie of concert nogmaals. Hierdoor zal zweet minder kans krijgen om op je dierbare instrument terecht te komen waardoor de lak- of zilver laag sneller wordt aangetast. Het herstel van door zweet of zuur aangetaste plekken op je instrument is vaak kostbaar vanwege de noodzakelijkheid van het aanbrengen van een nieuwe finish en het daarvoor voorafgaand schuur/polijstwerk. Het is dan ook zeker zo belangrijk om na het spelen het instrument goed schoon te vegen met de juiste doek. Deze doek hoort pluisvrij te zijn en mag geïmpregneerd zijn met een middel dat geschikt is voor de bijbehorende finish (gelakt/verzilverd) van je instrument. In geval van houten instrumenten dient een doek

zonder zilverpoets te worden gebruikt waar het instrument een vernikkelde/verzilverde mechaniek heeft zoals bij een hobo, klarinet, piccolo en sommige dwarsfluiten, dit is belangrijk ter bescherming van het hout. Zilverpoets kan zich namelijk ophopen in de poriën van het hout en tussen scharnierende delen van het mechaniek en is dan soms lastig te verwijderen.

Voorafgaand aan het spelen is het belangrijk dat alle tappen soepel in elkaar passen.

Metalen tappen (bijv. saxofoonhals in body of 2-delige hals van een basklarinet) dienen schoon en droog te zijn. Gebruik bij metalen tappen nooit vet of olie of andere smeermiddelen, deze tappen horen metaal op metaal soepel te bewegen en worden indien nodig vastgeklemd door middel van een schroef. Een smeermiddel tussen deze metalen delen kan als een demper functioneren en daarmee ook resonantie wegnemen.

Tapkurken mogen lichtjes worden ingevet maar enkel indien de delen niet soepel in elkaar kunnen worden geschoven. Een teveel aan vet zal zich alleen maar ophopen op ongewenste plaatsen en daarmee op termijn stof en vuil aantrekken.

Onderhoud en verzorging

Gebruik vooral een goede kwaliteit kurkvet (bijv. van LaTromba). Het gebruik van Vaseline wordt sterk afgeraden omdat dit bij lage temperatuur een te dikke structuur heeft en juist te dun wordt als het warmer is.

Tijdens het in elkaar zetten van de afzonderlijke delen is het ook van belang dat er voorzichtig met de mechaniek moet worden omgegaan. Zet geen druk op de kleppen of assen, pak het instrument vast op een veilige plek zodat je zonder risico met weinig kracht het instrument kan monteren. Als er teveel kracht nodig is om de ingevette kurktappen in elkaar te laten passen zou het wel eens kunnen zijn dat een tapkurk licht geschuurd moet worden. Bij sommige nieuwe/jong gebruikte houten instrumenten kan het hout door invloed van de seizoenen soms zoveel gaan uitzetten dat het noodzakelijk is om een heel fijn laagje van het hout af te schuren. Doe dit vooral niet zelf omdat er speling op de tappen kan ontstaan als er teveel hout wordt weggehaald. In tegenstelling tot een te dun geschuurde tapkurk (waarbij er gemakkelijk een nieuwe kurk kan worden geplaatst) is het een heel stuk arbeidsintensiever en daarmee ook kostbaarder om een houten tap te vervangen. Liever 3x een fijn laagje hout wegschuren dan 1x teveel.

Ook is het belangrijk om tijdens het in elkaar zetten van het instrument goed op te letten dat eventuele brugkleppen (deze kleppen vormen een mechanische verbinding tussen 2 delen, bijv. bij (bas)klarinet of hobo tussen onder- en bovenstuk of de pianoklep tussen vleugel- en laarsdeel op een fagot) niet tegen elkaar komen. Pak het instrument zo vast dat de bovenliggende klep "boven" staat en zo over de onderliggende verbinding kan schuiven zonder dat deze kleppen elkaar raken. Een veel voorkomende reparatie in ons atelier is dat deze kleppen vaak zijn verbogen of dat kurkjes van deze brugkleppen zijn afgestoten.

Fagot: houd het es altijd vast zo dicht mogelijk bij de tapkurk, niet bovenaan de bocht of aan de rietkant. Het es is ontzettend kwetsbaar en deuken/knikken in bocht zijn zeer lastig te verwijderen.

Dwarsfluit: controleer regelmatig de positie van de stemkurk met uw schoonmaakstokje. De inkeping in de stok moet op één lijn liggen met het midden van de opening van de lipplaat.

TIJDENS HET SPELEN:

Indien er bijgestemd moet worden is het belangrijk dat er zo min mogelijk kracht komt te staan op kwetsbare delen. Houd bij een

Onderhoud en verzorging

---

saxofoon altijd de hals vast bij het polster van de octaafklep wanneer het mondstuk verschoven moet worden. Met name de hals van een tenorsax en de es van een fagot zijn erg kwetsbaar voor knikken (een zogeheten “pull-down”).

Probeer er op te letten dat er tijdens het spelen niet te hard op de kleppen wordt gedrukt. Het spreekt voor zich dat hierdoor kleppen kunnen verbuigen. Een minder opvallend gevolg van te hard drukken is dat de polsters sneller of ongelijkmatig hard worden waardoor de afstelling ontregeld raakt. In sommige gevallen kan de te hard drukken zelfs tot gevolg hebben dat een polster niet meer sluit. Als je merkt dat het instrument makkelijker aanspreekt als je harder op de kleppen drukt heeft dit meestal te maken met slecht sluitende polsters of een ontregelde afstelling. Maak dan een afspraak om dit probleem door een specialist te laten oplossen.

Indien je instrument is uitgerust met een waterklep (baritonsaxofoon, basklarinet), zet deze dan regelmatig even open zodat overtollig vocht weg kan lopen.

Houd tijdens het spelen ook een poetsdoek bij de hand zodat evt. speeksel/condens van het instrument kan worden afgeveegd.

NA HET SPELEN:

Haal het instrument voorzichtig uit elkaar en leg de delen even apart aan de kant.

De grootste vijand van je geliefde instrument is vocht. Dit moet zoveel mogelijk worden weggehaald na het spelen. Gebruik hiervoor een doortrekwisser die speciaal op maat is gemaakt voor jouw instrument. Haal het riet van het mondstuk af en veeg dit goed droog, berg het vervolgens op in een doosje waar het riet op een vlakke ondergrond ligt (bij voorkeur een doosje met glasplaat).

Maak het mondstuk goed schoon en droog, vervang ook eens in de paar weken de mondstukplakker. Hier omheen hoopt zich makkelijk vuil op dat zich veel makkelijker laat verwijderen als de plakker van het mondstuk is afgehaald. Trek een wisser door de hals, veeg deze wisser droog en herhaal deze stap tot het meeste vocht is weggehaald. Ditzelfde geldt voor de body en beker, zorg wel voor een geschikte doortrekwisser. Let hierbij goed op de afmetingen en dat het doek mooi “opengevouwen” het instrument in gaat. Het komt regelmatig voor dat er een te grote doek wordt gebruikt om bijv. een hals droog te maken. Vaak is het erg lastig om zonder gevolgschade de wisser zelf te verwijderen. Bij twijfel, gebruik nooit kracht maar raadpleeg een professional.

Onderhoud en verzorging

Geef het instrument de kans om zich te ontdoen van alle resten vocht die er nog zijn achtergebleven ter voorkoming van schimmelvorming. Dit kun je doen door het instrument na het droogmaken een uurtje op een standaard te laten staan. Als je geen standaard hebt helpt het ook als je het koffer met daarin het drooggemaakte instrument enige tijd geopend laat staan. Indien je het instrument op een standaard zet na het spelen is het belangrijk om het instrument hier niet permanent in te laten staan, stof zal zich dan sneller op het instrument verzamelen. Berg het instrument altijd op in het koffer na 1 á 2 uurtjes ventileren.

Dwarsfluit: Er zijn goede wissers op de markt die het kopstuk goed droog kunnen maken. Hierbij is het belangrijk dat de wisserdoek reikt tot aan de stemkurk. Bij "standaard" wissers heb je vaak te maken met afgeronde uiteindes waardoor het laatste beetje vocht niet volledig wordt opgenomen en dus in het kopstuk achterblijft.

Indien de mechaniek van uw instrument tikt of veel rammelt en de kurken en polsters zijn nog in goede staat, kan het zijn dat asjes en puntschroefjes geolied moeten worden. Dit kunt u in principe zelf doen, hierbij zijn wel een aantal regels van belang;

Gebruik nooit meer olie dan nodig, een klein druppeltje kleppenolie op elk scharnierpunt is voldoende. Overmatig gebruik van olie heeft als gevolg dat kurken loslaten, stof eerder wordt aangetrokken en het instrument daardoor sneller vies wordt of dus een grotere reparatie nodig heeft.

Gebruik de juiste olie, bijv. "JM 13.5 Medium Bearing & Linkage Oil". Deze is gemaakt voor gemiddelde toleranties tussen as en klep en dus te gebruiken bij de mechaniek van alle saxofoons, klarinetten, fagot, studie-dwarsfluiten en studie-hobo's.

Let op, niet gebruiken bij professionele dwarsfluiten en hobo's. Bij deze instrumenten is de gebruikte olie merk-specifiek. Om deze reden raden wij sterk af om bij instrumenten van dit kaliber zelf de mechaniek te oliën, laat dit aan een professional over!

Maak bij twijfel altijd een afspraak bij een professioneel atelier, zij beschikken over de materialen en kennis om uw instrument optimaal in perfecte staat te brengen.

Do's & Dont's

Do's:

- Zorg voor schone mond en handen voor en tijdens het spelen.
- Berg het instrument op in een stevig koffer waar het instrument spelingsvrij in ligt.
- Maak na het spelen het instrument en alle losse delen heel goed droog. Veeg met name de plaatsen waar het instrument wordt vastgepakt goed af.
- Breng het instrument jaarlijks binnen bij een professioneel reparatie-atelier. Vaak blijven de kosten dan beperkt en door de preventieve werking kan er vaak langer gespeeld worden tussen revisies in.
- Pak het instrument op de juiste wijze vast
- Gebruik wissers en evt. kleppenolie/kurkvet van goede kwaliteit
- Behandel een gelakt instrument met zuurvrije lakreiniger, een verzilverd instrument met een zachte pluïsvrije microvezeldoek (evt. geïmpregneerd met een fijn poetsmiddel)

Don'ts:

- Laat uw instrument nooit naast een radiator, in direct zonlicht of in een zeer koude of vochtige omgeving liggen.
- Vermijd plotselinge temperatuurschommelingen
- Bewaar geen overtollige spullen in uw koffer. Alle items die in uw koffer worden bewaard, moeten in een binnenvak of een aparte tas worden opgeborgen. Losse voorwerpen kunnen in de koffer rammen en uw instrument beschadigen.
- Bewaar nooit boeken in uw koffer. Het koffer is ontworpen om uw instrument veilig op te bergen. Boeken die bovenop uw instrument worden geplaatst en in de koffer worden gesloten, kunnen een hoop problemen veroorzaken als gevolg van overmatige belasting van het instrument.
- Ga niet zelf met gereedschap het instrument te lijf als er iets niet goed lijkt te zijn. Vaak maak je het probleem dan groter en daarmee ook het herstel kostbaarder. Een professioneel reparateur maakt snel de juiste diagnose.

Dwarsfluiten

Onderhoud

Na 1 jaar: Gratis onderhoudsbeurt

*Wordt ingepland op een zaterdag, maand van tevoren afspraak maken.
Klaar terwijl u wacht.*

Na 2 jaar: COA (Clean, Oil, Adjust)

*Vervangen polsters in overleg, duurt 1 à 2 weken.
Twee maanden van tevoren afspraak maken.*

Na 3 jaar: Kleine onderhoudsbeurt

Maand van tevoren afspraak maken.

Na 4 jaar: COA plus evt. vervangen polsters van onafhankelijk functionerende kleppen (met een maximum van drie). Indien nodig volledige revisie.

Na 5 jaar: Kleine onderhoudsbeurt

Maand van tevoren afspraak maken.

Na 6 jaar: COA of revisie*

* Wanneer er kapotte polsters onder de kleppen van B t/m D zitten is een revisie nodig. Deze moet 6 maanden van tevoren worden ingepland en kost afhankelijk van merk/model. Een revisie duurt minimaal 2 weken.

Een jaarlijkse check-up is zeer aan te raden!

Voor onderhoudsprijzen bel of mail! +31(0)475 560700 / info@adams.nl

Algemene tips

Wel zo fijn:

Onze gratis service: een vervangende (occasion) fluit tijdens COA of revisie mits beschikbaar.

Gegarandeerd!

Fluiten worden voorzien van originele polsters en onderdelen.

Onze reparateur is volledig gecertificeerd voor alle grote fluitmerken.

Prijzen onder voorbehoud van wijzigingen

Algemene tips:

- Pas op met poetsen bij de toongaten i.v.m. beschadigen polsters
- Plakkende kleppen: nooit het vloeitje of powderpaper onder een dichtgedrukte klep uittrekken, maar alleen deppen. Let op: verwijder het plakstripje van een vloeitje!
- Suikerhoudende dranken/eten zijn funest voor polsters. Zorg dus voor een schone mond (en handen) als je gaat spelen.

Adams Reparatieteam

Etienne Martens
Koper-afdeling

Tom van der Roost
Koper-afdeling

Freek van de Kruijs
Koper-afdeling

Siem Cromptvoets
Koper-afdeling

Sven Verhofstadt
Koper-afdeling

Nicole Schmeitz
Hout-afdeling

Raymond Crutzen
Hobo-atelier

Suzanne Swinkels
Hout-afdeling

Max Schiffler
Hout-afdeling

Bert Sniekers
Hout-afdeling

Frans Philippens
Hout-afdeling

Onderhoudschema

Datum

Onderhoud

Onderhoudschema

Datum

Onderhoud

Onderhoudschema

Datum

Onderhoud

Adams Music Centre **Nederland**
Aziëstraat 17-19
6014 DA Ittervoort
+31 (0) 475 56 07 00
info@adams.nl

Adams Music Centre **België**
Bosstraat 73
3560 Lummen
+32 (0) 13 35 20 20
info@adams-music.be

www.adams-music.com